

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ

TOPLUMSAL İLERLEME İÇİN EŞİTLİK ŞART- İLERLEME İÇİN KADINLARA DAHA ÇOK YATIRIM

Birleşmiş Milletler (BM) tarafından "Dünya Emekçi Kadınlar Günü" ilan edilen 8 Mart, ABD'nin New York şehrindeki bir tekstil fabrikasında 1857'de çıkan yangın ile 129 emekçi kadının can verdiği acı olaya dayanır. Tüm dünyada Kadınlar Günü olarak anılan 8 Mart; kadınların sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi başarıları ile kazanımlarını kutlamak için bir fırsat oluşturunun yanı sıra mevcut ilerlemeleri gözden geçirme imkanı da sunmaktadır. Bu özel günde, toplumsal cinsiyet eşitliğine ve kadınların sağlık, eğitim, istihdam ve karar mekanizmalarında yer almada karşılaştıkları eşitsizliklere dikkat çekmek yalnızca kadınlar için değil, aynı zamanda toplumun tüm kesimleri için önemlidir. Bu nedenle, bugün, herkes tarafından eşitsizliklerle mücadelede ilerleme kaydetmek için bir fırsat olarak görülmelidir.

İnanıyoruz ki:

Tüm dünyayı derinden etkileyen pandemi süreci, savaş ve ülkemizde yaşanan deprem felaketinin gölgesinde ilerlerken toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda somut adımların atılması; kadınların/kız çocuklarının her alanda refahının sağlanması ve haklarının korunması gelecek nesilleri güvence altına almanın tek yoludur.

“İlerleme için Kadınlara Yatırım”

Toplumsal cinsiyet eşitliğinin önemine ve kadınlara daha fazla yatırım yapılmasının gerekliliğine dikkat çekmek amacıyla bu yılın Dünya Kadınlar Günü teması “İlerleme için Kadınlara Yatırım” olarak belirlendi. Bu bağlamda, günümüzde en ciddi insan hakları sorunu olarak öne çıkan toplumsal cinsiyet eşitsizliğinde acil iyileştirmeler yapılmalı ve bu bağlamda “kadının yoksulluğu” sona ermelidir.

Ekonomik buhranlar, kadınları ve kız çocuklarını orantısız bir biçimde etkilemektedir. 2020'den itibaren pandemi süreci ve devamında yaşanan insani krizler nedeniyle küresel ölçekte yaklaşık 75 milyon insan derin yoksulluk ile mücadele etmektedir. 2030 yılına kadar 342 milyondan fazla kadın ve kız çocuğunun yoksulluk içinde yaşamasını önlemek amacıyla acil eylem planları hayata geçirilmelidir. Yoksulluğun cinsiyete göre farklılık göstermesini ifade eden “yoksulluğun kadınlaşması” (feminization of poverty) kavramı da günümüz dünyasını anlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Toplumsal cinsiyet rolleri, yoksulluğu algılama ve yoksullukla baş etme stratejilerinde de son derece belirleyicidir. Erkeklere verilen toplumsal rolün haneyi geçindirmek, kadınlara verilen rolün ise eve giren gelirle aile üyelerinin yeniden üretimini sağlamak olması, yoksulluk deneyimlerinin cinsiyete göre farklılaşmasının en temel nedenini oluşturmaktadır.

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

Uluslararası Af Örgütü'nün önerisi, son yıllarda Türkiye'de 8 Mart kutlamalarına ve yürüyüşlerine yapılan çok yönlü müdahalelerin ve yasakların olmamasıdır. Bununla birlikte, Türkiye'deki çoklu ayrımcılık ve cinsiyete dayalı şiddetin sona erdirilmesi için gerekli adımların atılması önerilmektedir.

Türkiye bağlamında düşünüldüğünde, 6 Şubat depreminin üzerinden bir yıldan fazla süreyi geride bıraktığımız bu dönemde, bölgedeki kadınların en çok tedirgin olduğu konular arasında yaşam alanlarında mahremiyeti sağlamanın zorluğu, konteynerlerin kış koşullarına hazır olmaması, kalıcı konutların ne zaman yapılacağıyla ilgili belirsizlikler, madde bağımlılığı, çocuğa yönelik cinsel istismar yer almaktadır. Zamanla, bölgedeki kadınların yaşadıkları travmalar baş etmesi zor bir duruma dönüşmekte, artan duygusal bakım emek yükü ile kendi duygularını yönetmeleri de zorlaşmaktadır.

Dięer yandan kadınlar, ev işleri ve bakım emeği konusunda cinsiyete dayalı eşitsizliğin ve iş yüklerinin çokluğunun farkındadır ve bu durumu adaletsiz bulmaktadır. Türkiye'de yapılan bir araştırmaya göre, kadına yönelik şiddet her yıl daha önemli bir sorun haline gelmektedir. Kadınların %70'i, şiddeti hemcinslerinin yaşadığı en önemli sorun olarak tanımlamaktadır. Şiddete ek olarak, eğitimsizlik ve işsizlik de bağlantılı diğer sorunlar arasında gösterilmektedir. Kadınların %87'si devletin kadınları korumak için yeterli önlem almadığını düşünmektedir. Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekildiği, 2023 yılında 315 kadının erkekler tarafından öldürüldüğü ve 248 kadının şüpheli şekilde ölü bulunduğu gerçeği gözardı edilmemelidir.

Tüm bunlar göz önüne alındığında, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların refahı için daha fazla yatırım yapılması acil ve hayati bir gerekliliktir.

Türkiye'deki kadınların maruz kaldığı şiddetle ve ayrımcılıkla mücadele etmek, tüm toplumun görevidir. Bu alanda sorumluluk bilinciyle atılacak her adım toplumsal refahımız için yaşamsal öneme sahiptir.

HASUDER Toplumsal Cinsiyet, Kadın ve Üreme Sağlığı Çalışma Grubu tarafından hazırlanmıştır.

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

Kaynaklar

1. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakóltesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı [İnternet]. [a.yer 02 Mart 2024].<https://halksagligi.hacettepe.edu.tr/duyurular/halkayonelik/kadinlargunu2024.pdf>
2. UN Women – Headquarters [İnternet]. 2023 [a.yer 02 Mart 2024]. International Women’s Day 2024: ‘Invest in women: Accelerate progress’. Erişim adresi: <https://www.unwomen.org/en/news-stories/announcement/2023/12/international-womens-day-2024-invest-in-women-accelerate-progress>
3. Ulutaş ÇÜ. Yoksulluğun Kadınlaşması ve Görünmeyen Emek. CT. 01 Ocak 2009;2(21):25-40.
4. Deprem Bölgesi Psikososyal Destek Çalışması Raporu: Adıyaman, Diyarbakır, Malatya [İnternet]. Kadının İnsan Hakları Derneği. 2024 [a.yer 02 Mart 2024]. Erişim adresi: <https://kadinininsanhaklari.org/deprem-bolgesi-psikososyal-destek-calismasi-raporu-adiyaman-diyarbakir-malatya/>
5. Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı Araştırması [İnternet]. [a.yer 29 Şubat 2024]. Erişim adresi: <https://gender.khas.edu.tr/tr/turkiyede-toplumsal-cinsiyet-ve-kadin-algisi-arastirmasi>
6. <https://kadincinayetlerinidurduracagiz.net/veriler/3088/2023-yillik-veri-raporu> [İnternet]. [a.yer 02 Mart 2024]. Erişim adresi: <https://kadincinayetlerinidurduracagiz.net/veriler/3088/2023-yillik-veri-raporu>